

Bu içerik, Din Öğretimi Genel Müdürlüğü tarafından öğrencilerin yazılı öncesi çalışmaları amacıyla hazırlanmıştır. Örnek soru niteliği taşımamaktadır. Hazırlanan sorular, yayımlanan senaryoların tamamındaki öğrenme çıktılarını kapsamaktadır.

1. Kevser, kendi adını taşıyan sureyi merak ederek araştırmaya başladı. Kur'an-ı Kerim mealinden Kevser suresinin anlamını okudu: "Rahman ve Rahîm olan Allah'ın adıyla. Şüphesiz biz sana Kevser'i verdik. O hâlde Rabbin için namaz kıl ve kurban kes. Doğrusu sana kin besleyen kimse, asıl soyu kesik olandır." Sure, ona okulda yaşadığı tatsız bir olayı hatırlattı. Ardından, Hz. Muhammed'in (sav) kendisine yöneltilen tüm kırıcı sözlere rağmen sabırla yoluna devam edişini düşündü. Bu farkındalıkla birlikte, başkalarının kaba davranışlarına üzülüp kalmak yerine Allah'ın (cc) kendisine lütfettiği nimetleri hatırlayarak şükretmeye karar verdi.

Metindeki bilgilerden hareketle Kevser suresinin anlamını bozmadan kendi cümlelerinizle kısaca özetleyiniz.

2. Ömer, peygamberlerin görevini anlamaya çalışırken yaptığı bir araştırmada şu benzetmeyle karşılaştı: "Bir kişi, muhteşem bir saraya baktığında bu sarayın kendi kendine var olamayacağını, onu tasarlayan bir ustası olduğunu akıyla anlayabilir. Ancak o sarayın içine girdiğinde hangi kapının nereye açıldığını, içerde nasıl davranılması gerektiğini ve saray sahibinin misafirlerinden neler beklediğini bizzat saray sahibi tarafından görevlendirilen bir rehber olmadan tam olarak öğrenemez."

Bu metindeki benzetmeden yola çıkarak insanların peygamberlerin rehberliğine neden ihtiyaç duyduğunu açıklayınız.

3. Peygamberler, Allah'ın (cc) emir ve yasaklarını insanlara ulaştıran elçilerdir. Onlar, dünyada ve ahirette güzel bir hayat sürmeleri için insanlara rehberlik etmiştir. Bazı ayet ve hadislerde peygamberlerin görevleri şu şekilde ifade edilmiştir.

- “(Ey Resulüm!) Buna rağmen eğer onlar senden yüz çevirirlerse artık sana düşen, sadece açık seçik duyurmaktır.” (Nahl suresi 82. ayet)
- “... Peygamber onlara iyiliği emreder ve onları kötülükten meneder...” (Araf suresi 157. ayet)
- “... Beni namaz kılarken nasıl gördüyseniz, siz de aynı şekilde kılın...” (Buhari, “Ezan”, 18)

a. Altı çizili hadise göre peygamberlerin Allah'ın (cc) emirlerini bildirmesi ve davranışlarıyla insanlara örnek olmaları arasındaki ilişkiyi açıklayınız.

b. Verilen ayetler ve hadisten hareketle peygamberlerin niçin gönderildiklerini açıklayınız.

4. Ayşegül, yaptığı incelemede peygamberlerin insanları Allah'ın (cc) birliğine çağırırken ne kadar nazik davrandıklarını fark etti. Örneğin Hz. Musa, zalimliğiyle bilinen Firavun'a bile her zaman kibar ve yumuşak bir dille hitap etmişti. Hz. İsa ise kendisine kurulan tuzaklara ve engellere rağmen sabırla yoluna devam etmişti. Ayşegül; bütün peygamberlerin bu zor görevi hiçbir karşılık beklemeden, sadece iyilik için yerine getirdiklerini notlarına ekledi.

Ayşegül'ün notlarından yola çıkarak zorluklar karşısında nasıl davranılması gerektiğini açıklayınız.

5. • Hz. Nuh çevresindekiler ona inanmasa da gemisini yapmaktan asla vazgeçmedi.
• Hz. İbrahim tek başına bile olsa puta tapanlara karşı durdu.
• Hz. Musa halkına yardım etmek için zorlu bir görevi cesaretle üstlendi.
• Hz. İsa ise kendisine yönelen tehditlere rağmen yolundan dönmedi.

Bu peygamber kıssalarının verdiği ortak mesajı günlük hayattan örnek bir davranışla açıklayınız.

6. Yasemin Öğretmen, Kureyş suresinin anlamını daha iyi kavratmak için sınıfa “3-2-1 Kartları” adında eğlenceli bir etkinlik getirdi.

Kureyş suresinin anlamını okuyarak aşağıda verilen tabloyu doldurunuz.

“Kureyş”i ısındırıp alıştırdığı; onları kışın (Yemen’e) ve yazın (Şam’a) yaptıkları yolculuğa ısındırıp alıştırdığı için, Kureyş de kendilerini besleyip açlıklarını gideren ve onları korkudan emin kılan bu evin (Kâbe’nin) Rabbine kulluk etsin.” (Kureyş suresi)		
Surenin 3 Mesajı	Hayatım İçin 2 Mesaj	Surenin Özeti
1.	1.	1.
2.	2.	
3.		

7. Emre, “Din ve Mimari” konulu ödevi için araştırma yapmış ve Türk-İslam mimarisinde dinin etkisiyle ortaya çıkan bazı yapılar hakkında şu bilgilere ulaşmıştır:

- **İbadet** : Müslümanların birlikte namaz kılabilmesi için şehir merkezlerine büyük camiler, mahallelere ise mescitler yapılmıştır.
- **Eğitim** : Dinî bilgilerin öğrenilmesi ve doğru bilginin yayılması için medreseler kurulmuştur.
- **Yardımlaşma** : Yoksullara yemek verilen imarethaneler ve yolcuların ücretsiz kalabildiği kervansaraylar yapılmıştır.
- **Temizlik** : Camilerin avlularına şadırvanlar, şehirlere ise hamamlar ve çeşmeler eklenmiştir.

Bu bilgilere göre mimari yapılar ile insanların ibadet, eğitim, temizlik ve yardımlaşma ihtiyaçları arasında nasıl bir ilişki vardır?

8. Beyza Öğretmen, öğrencileriyle birlikte tarihî bir külliyei gezdi. Öğrenciler gezide cami, medrese, hamam ve misafirlerin kalabildiği bölümlerin aynı alanda bulunduğunu gördü. Yapıların duvarlarında hat yazıları ve çeşitli süslemeler de yer alıyordu. Beyza Öğretmen, bu yapıların insanların birçok ihtiyacını karşılayacak şekilde planlandığını söyledi.

Bu bilgilere göre dinin mimariye etki ettiği hususlar arasında nasıl bir ilişki vardır? Kısaca açıklayınız.

9. İbrahim ve arkadaşları öğle namazını kılmak için şehir merkezindeki bir camiye gitti. Namazdan sonra cami görevlisi, camilerin farklı bölümlerden oluştuğunu ve bu bölümlerin caminin içinde ya da dışında bulunabileceğini anlattı. Ayrıca her bölümün camide farklı bir görevi olduğunu söyledi. İbrahim ve arkadaşları okulda bu geziyi öğretmenlerine anlattı. Öğretmenleri de onlardan öğrendiklerini pekiştirmek amacıyla aşağıdaki tabloyu doldurmalarını istedi.

Aşağıdaki tanımlara uygun cami bölümlerinin adlarını yazınız. Bu bölümlerin caminin iç ya da dış kısımlarından hangisinde bulunduğunu belirtiniz.

Tanım	Bölüm Adı	İç/Dış Bölüm
Kible yönünü gösteren, imamın namaz kıldırırken durduğu yer		
Caminin üstünü örten, yarım küre biçimindeki mimari bölüm		
Minarenin çevresinde balkon şeklinde bulunan, ezanın okunduğu kısım		
Müezzinin ezan okuduğu, uzun ve ince yapı		
Dinî sohbetlerde imamın oturarak konuştuğu yüksek bölüm		
Avluda bulunan abdest alma yeri		
Hutbe okunurken hatibin çıktığı merdivenli yapı		

10. Din kültürü ve ahlak bilgisi dersinde öğretmen, bazı öğrencilerin caminin farklı bölümlerini sınıfta tanıtmalarını istedi:

Hümeysra : Camilerin avlusunda bulunan ve cemaatin abdest alması için yapılan çeşmeli yapıdır.

Hamza : Camilerin yanında bulunan, ezanın okunması için yapılan yüksek kule biçimindeki yapıdır.

Ramazan : Camilerde imamın namaz kıldırıldığı ve kible yönünü gösteren oyuk bölümdür.

Ayşe : Camilerde imamın hutbe okumak için çıktığı merdivenli ve yüksek yapıdır.

Barış : Müezzinin ezan okumak için çıktığı balkon şeklindeki bölümdür.

Hatice : Camilerde dinî konuşmaların yapıldığı kürsüdür.

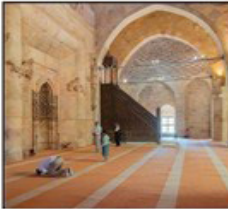
Bu metinden hareketle caminin iç ve dış bölümlerini tanıtan öğrencileri yazınız.

11. Resim çizme konusunda oldukça yetenekli olan Rümeysa, öğretmenin tavsiyesi üzerine “Bir Cami Tasarlıyorum” adlı yarışmaya katılmaya karar verdi. Tasarımına başlamadan önce hiçbir detayı atlamadığından emin olmak için caminin iç ve dış bölümlerini içeren bir liste hazırlamak istedi.

Rümeysa’nın çizimine yardımcı olmak için caminin iç ve dış bölümlerini aşağıdaki tabloya yazarak listeleyiniz.

Caminin İç Bölümleri	Caminin Dış Bölümleri

12. Ayşe, “Selatin ve Ulu Camiler” konulu poster projesi için yaptığı araştırmada; camilerin tarihçelerini ve kimler tarafından yaptırıldığını inceleyerek aşağıdaki karşılaştırma tablosunu hazırlamıştır.

	Selimiye Camii	Divriği Ulu Camii
Dış Görünümü		
İç Görünümü		
Bilgiler	<p>Yapım Yılı: 1568-1575 Yapıldığı Şehir: Edirne Yaptıran: II. Selim Mimar: Mimar Sinan</p>	<p>Yapım Yılı: 1228-1229 Yapıldığı Şehir: Sivas Yaptıran: Ahmet Şah ve Eşi Turan Melek Mimar: Ahlatlı Hürrem Şah</p>

Buna göre Selatin ve Ulu Cami örneklerini karşılaştıran aşağıdaki tabloyu doldurunuz. Özellikle benzer veya farklı olduğunu belirtiniz.

Özellik	Selimiye Camii	Divriği Ulu Camii	Benzer-Farklı
İşlevi			
Mimari			
İç Süsleme			
Kategori			

13. Aşağıdaki tabloda boş bırakılan yerlere birer örnek veriniz.

Mescit	Şehir	Önemi	Ortak Özelliği	Farklı Özelliği
Mescid-i Haram	Mekke			
Mescid-i Aksa	Kudüs			
Mescid-i Nebevi	Medine			

ÖĞRENME ÇIKTISI	SORU NO
DKAB.5.3.4. Kevser suresini ve bu surenin anlamını okuyarak yorumlayabilme	1
DKAB.5.4.1. Peygamberlik hakkında akıl yürütebilme	2
DKAB.5.4.1. Peygamberlik hakkında akıl yürütebilme	3
DKAB.5.4.2. Peygamber kıssalarında verilen öğütleri sentezleyebilme	4
DKAB.5.4.2. Peygamber kıssalarında verilen öğütleri sentezleyebilme	5
DKAB.5.4.3. Kureyş suresini ve bu surenin anlamını okuyarak yorumlayabilme	6
DKAB.5.5.1. Dinin mimarimize etkisini çözümleyebilme	7
DKAB.5.5.1. Dinin mimarimize etkisini çözümleyebilme	8
DKAB.5.5.2. Camilerin bölümlerini tanıyabilme	9
DKAB.5.5.2. Camilerin bölümlerini tanıyabilme	10
DKAB.5.5.2. Camilerin bölümlerini tanıyabilme	11
DKAB.5.5.3. Kültürümüzde yer alan cami örneklerini karşılaştırabilme	12
DKAB.5.5.3. Kültürümüzde yer alan cami örneklerini karşılaştırabilme	13

ÇÖZÜMLER

1. Kevser suresinde Allah'ın (cc) Hz. Muhammed'e (sav) büyük nimetler verdiği bildirilir. Bu nedenle Allah'a (cc) ibadet edilmesi gerektiği ve Hz. Peygamber'e düşmanlık edenlerin asıl kaybeden kişiler olduğu ifade edilir.
2. İnsanlar akıllarını kullanarak evrendeki düzeni görür ve bunun Allah (cc) tarafından yaratıldığını anlayabilir. Ancak Allah'ın (cc) insanlardan neler istediğini, ibadetlerin nasıl yapılacağını ve doğru bir hayatın nasıl yaşanacağını tek başına tam olarak bilemezler. Tıpkı sarayın kurallarını saray sahibinin gönderdiği bir rehberden öğrenmek gibi, insanlar da sorumluluklarını Allah'ın (cc) görevlendirdiği peygamberler aracılığıyla öğrenir. Bu nedenle Allah (cc), insanlara yol göstermek için peygamberler göndermiştir. Peygamberler, bu dünya hayatında insanlara doğru yolu öğreten rehberlerdir.
3. a. Peygamberlerin görevi Allah'ın (cc) gönderdiği mesajları insanlara bildirmenin yanı sıra bu mesajları açıklamak ve emirlerin nasıl uygulanacağı konusunda onlara yol göstermektir. Peygamberler, Allah'ın (cc) emirlerini sadece söylemekle kalmaz aynı zamanda bu mesajları kendi hayatlarında yaşayarak insanlara örnek olurlar. Hz. Muhammed'in (sav) namazı bizzat kılarak öğretmesi, sözle bildirilen emrin davranışla desteklenmesini sağlamıştır. Böylece peygamberlerin uygulamaları, ilahi mesajın doğru biçimde anlaşılması ve yaşanmasında önemli bir rol oynar.
b. Peygamberler, Allah'ın (cc) emir ve yasaklarını insanlara açık ve anlaşılır şekilde anlatmak için gönderilmiş elçilerdir. Görevleri sadece mesajları iletmek değil aynı zamanda iyiliği yaymak ve insanları kötülüklerden korumaktır. Peygamberler, bu ilahi mesajların günlük hayatta nasıl uygulanacağını bizzat yaşayarak gösteren en güzel örneklerdir.
4. Hz. Musa'nın nezaketi, haklı olduğu durumlarda bile kırıncı bir dil kullanmadığını gösterir. Hz. İsa'nın sabrı ise karşılaştığı engellere rağmen yoluna devam ettiğini ortaya koyar. Bu örnekler; doğrunun kibar bir dille anlatılabileceğini, güçlükler karşısında sabredilebileceğini ve iyiliğin karşılık beklemeden de yapılabileceğini göstermektedir.
5. Hz. Nuh, Hz. İbrahim, Hz. Musa ve Hz. İsa'nın örnek hayatları; zorluklar karşısında vazgeçmemeyi, doğru yoldan sapmamayı, cesur olmayı ve sorumluluk almayı öğretir. İnsanlar alay etse veya inanmasa bile azimle çalışmak, haksızlık karşısında doğruyu savunmak önemlidir.

6. “Kureyş’i ısındırıp alıştırdığı; onları kışın (Yemen’e) ve yazın (Şam’a) yaptıkları yolculuğa ısındırıp alıştırdığı için, Kureyş de kendilerini besleyip açlıklarını gideren ve onları korkudan emin kılan bu evin (Kâbe’nin) Rabbine kulluk etsin.” (Kureyş suresi)

Surenin 3 Mesajı	Hayatım İçin 2 Mesaj	Surenin Özeti
<p>1. Allah’ın (cc) verdiği nimetler hatırlatılır.</p> <p>2. Ticaret ve güven imkânı vurgulanır.</p> <p>3. Sadece Allah’a (cc) kulluk edilmesi istenir.</p>	<p>1. Sahip olduğum imkânların Allah’ın (cc) bir lütfu olduğunu unutmamalıyım.</p> <p>2. Sağlık ve güven gibi nimetlerin değerini bilerek sorumluluk bilinciyle kullanmalıyım.</p>	<p>1. Allah’ın (cc) verdiği rızık ve güven gibi nimetlere karşı sadece O’na kulluk edilip şükredilmelidir.</p>

7. Dinin öğretileri, insanların ibadet ettiği yerleri ve günlük yaşam alanlarını etkilemiştir. Namaz için camiler, eğitim için medreseler yapılmıştır. Yardımlaşma için imarethaneler ve kervansaraylar kurulmuş, temizlik için de şadırvanlar ve hamamlar yapılmıştır. Bu durum, dinin şehirlerin yapısını ve insanların yaşam alanlarını etkilediğini gösterir.
8. Din, insanların bazı ihtiyaçlarını karşılamak için farklı yapıların inşasında etkili olmuştur. İbadet etmek için camiler yapılmış, bilgi öğrenmek ve öğretmek için medreseler kurulmuştur. Temizlik için hamamlar yapılmış, yolcuların, ihtiyaç sahiplerinin ve misafirlerin kalabileceği bölümler hazırlanmıştır. Ayrıca bu yapılarda yer alan hat yazıları ve süslemeler, yapılara dinî ve kültürel bir özellik kazandırmıştır.

9.

Tanım	Bölüm Adı	İç/Dış Bölüm
Kible yönünü gösteren, imamın namaz kıldırırken durduğu yer	Mihrap	İç
Caminin üstünü örten, yarım küre biçimindeki mimari bölüm	Kubbe	Dış
Minarenin çevresinde balkon şeklinde bulunan, ezanın okunduğu kısım	Şerefe	Dış
Müezzinin ezan okuduğu, uzun ve ince yapı	Minare	Dış
Dinî sohbetlerde imamın oturarak konuştuğu yüksek bölüm	Vaaz kürsüsü	İç
Avluda bulunan abdest alma yeri	Şadırvan	Dış
Hutbe okunurken hatibin çıktığı merdivenli yapı	Minber	İç

10.

Caminin İç Bölümleri	Caminin Dış Bölümleri
Ramazan	Hümeysra
Hatice	Barış
Ayşe	Hamza

11.

Caminin İç Bölümleri	Caminin Dış Bölümleri
1. Minber	1. Minare
2. Mihrap	2. Kubbe
3. Vaaz Kürsüsü	3. Şadırvan
	4. Şerefe

12.

Özellik	Selimiye Camii	Divriği Ulu Camii	Benzer-Farklı
İşlevi	İbadet yeridir.	İbadet yeridir.	Benzer
Mimari	Dört minaresi vardır. Üçer şerefesi bulunur.	Bir minaresi vardır. Bir şerefesi bulunur.	Farklı
İç Süsleme	Çini Kalem işlemleri Ahşap süslemeleri Sedef süslemeleri Mermer işçiliği	Taş işçiliği	Farklı
Kategori	Selatin Camii	Ulu Camii	Farklı

13.

Mescit	Şehir	Önemi	Ortak Özelliği	Farklı Özelliği
Mescid-i Haram	Mekke	Hac ve umre ibadeti sebebiyle dünyanın dört bir yanından insanlar Kâbe'ye gelir.	Müslümanlar için önemli ibadet yerleridir.	Müslümanların kiblesi Kâbe burada bulunmaktadır.
Mescid-i Aksa	Kudüs	İsra ve Miraç mucizesinde önemli bir yere sahiptir.	İslam tarihinde büyük öneme sahiptir.	Müslümanların ilk kiblesidir.
Mescid-i Nebevi	Medine	İçerisinde Hz. Muhammed'in (sav) kabri bulunmaktadır.	Toplumsal birlik duygusunu güçlendiren buluşma yerleridir.	Mescidin hemen bitişiğinde Hz. Muhammed'in (sav) kalacağı ev yapılmıştır.